

Guleslettene Vindkraft AS
Kalnesveien 5
1712 GRÅLUM

Vår dato: 27.09.2019
Vår ref.: 201701563-126
Arkiv: 517
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hilde Aass

Guleslettene Vindkraft AS. Godkjenning av forundersøkelser for fugletrekk for Guleslettene vindkraftverk, Flora og Bremanger kommuner

Norges- vassdrags og energidirektorat (NVE) viser til godkjent detaljplan og miljø-, transport og anleggsplan (MTA) for Guleslettene vindkraftverk datert 24.06.2018. I vedtaket ble det stilt følgende vilkår: «Det skal ikke utføres anleggsarbeid i områdene som omfatter turbinplassering T39-T47 før forundersøkelser for fugletrekk er tilfredsstillende utført og godkjent av NVE.»

Guleslettene Vindkraft AS har oversendt rapporten «Undersøkelser av trekkaktiviteten for fugl på Guleslettene 2018-2019 - Observasjoner, radarkartlegging og lyttedata med supplerende materiale» den 14.08.2019. Rapporten er utarbeidet av Norsk institutt for naturforskning (NINA).

NVEs vedtak

NVE godkjenner forundersøkelsene for fugletrekk for Guleslettene vindkraftverk, datert 14.08.2019.

Vilkår for godkjenning:

- Konesjonær skal utarbeide program for etterundersøkelser av trekkende fugl, som skal godkjennes av NVE, jf. vilkår 14 i gjeldende anleggskonsesjon. NVE vil forelegge programmet for Fylkesmannen i Vestland før godkjenning. Forslag til program for etterundersøkelser skal sendes NVE innen 01.04.2020.

NVEs vedtak forutsetter at fremlagte planer er i samsvar med vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonene av 02.02.2017 og 23.03.2018 (adkomstvei fra Sørgulen), og i vedtak om godkjenning av MTA og detaljplan av 24.06.2018. NVE understreker at planene ikke kan fravikes uten NVEs godkjennelse.

Godkjenningen har hjemmel i anleggskonsesjonen 02.02.2017, post 14 og godkjent detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan av 24.06.2018.

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Bakgrunn

I anleggskonsesjon for Guleslettene vindkraftverk av 02.02.2017 ble det stilt følgende vilkår etter klagebehandlingen i Olje- og energidepartementet:

«Vilkår nr. 14. For- og etterundersøkelser av fugletrekk

Det skal gjennomføres for- og etterundersøkelser for å kartlegge fugletrekk i vestlige og nordvestlige deler av planområdene. Resultatene av forundersøkelsene skal beskrives i detaljplan/miljø-, transport- og anleggsplan, der også eventuelle nødvendige endringer i planområdet eller driften av turbinene av hensyn til trekkende fugl skal beskrives. Eventuelle slike nødvendige endringer og tilpasninger i planområdet av hensyn til trekkende fugl skal gjennomføres på bakgrunn av disse resultatene, og inngå i MTA. Planen skal godkjennes av NVE. NVE skal forelegge planen for FMSF for uttalelse før godkjenning. Områdene som er omfattet av dette vilkåret er i vest og nordvest, de områdene som omfatter de nåværende turbinpunktene 1-5, det vil si nord for Fosseeegga, og 14-17, det vil si vest for trekket Smådalene – Storemyr. Program for undersøkelsene godkjennes av NVE.»

NVE mottok program for kartlegging av fugletrekk fra konsesjonær i e-post av 12.03.2017. Programmet er utarbeidet av konsultentselskapet ÅF-Industry AS. NVE godkjente program for forundersøkelser i vedtak av 16.03.2017. Resultater fra forundersøkelser av fugletrekk ble oversendt NVE, som en del av MTA 23.03.2018. Planen ble sendt på høring til Fylkesmannen i Vestland (tidligere Sogn og Fjordane) i brev av 10.04.2018.

NVE konstaterer at turbinplasseringene nord for Fossedalsegga, tidligere angitt 1-5, er tatt ut av planene. Endelig utbyggingsløsning viser at det i stedet planlegges flere turbiner konsentrert i området vest for strekket Smådalene-Storemyr, det vil si vilkåret omfatter de nåværende turbinpunkter T39-T47.

I NVEs vedtak av 24.06.2018 «Godkjenning av MTA og detaljplan for Guleslettene vindkraftverk» vurderte NVE at forundersøkelser for kartlegging av fugletrekk ikke er utført tilfredsstillende. NVE viser til at det i OEDs vurdering i klagevedtak av 11.11.2016 er presisert at det skal utføres kartlegging av fugletrekk og ikke fokuseres på enkelt arter, slik rapporten viser. Etter NVEs vurdering er utførte observasjoner ikke tilstrekkelig til å kartlegge fugletrekket. Observasjonene har ikke blitt utført i hovedtrekkperioden, og er kun gjennomført i et begrenset tidsrom på dagen. NVE viser til at fugletrekket i all hovedsak foregår nattetid, og tidlig morgen. NVE viser til at det heller ikke er gjort forsøk på å kvantifisere trekkende fugl.

Med bakgrunn i ovennevnte vurdering fastsatte NVE vilkår om at det ikke skal utføres anleggsarbeid i områdene som omfatter turbinplassering T39-T47 før forundersøkelser for fugletrekk er tilfredsstillende utført, og godkjent av NVE, jamfør vilkår i konsesjonen. Resultatene fra undersøkelsen skal i henhold til vilkåret forelegges Fylkesmannen i Vestland til uttalelse før godkjenning. NVE viser til OEDs vedtak av 11.11.2016, hvor det står at forundersøkelsene skal utføres over minimum en sesong (vår og høst).

NVE mottok rapporten «Undersøkelser av trekkaktiviteten for fugl på Guleslettene 2018-2019 - Observasjoner, radarkartlegging og lyttedata med supplerende materiale» 14.08.2019.

Innkommne merknader

Rapporten er forelagt Fylkesmannen i Vestland, jf. vilkår i anleggskonsesjonen 02.02.2017. Fylkesmannen i Vestland oversendte sine kommentarer til den foreløpige rapporten til forundersøkelsene i brev av 18.07.2019. NVE oversendte merknadene til tiltakshaver for kommentar. Tiltakshaver har kommentert merknadene i brev av 14.08.2019 og samtidig gjort enkelte korrigeringer/presiseringer i rapporten.

Endelig rapport ble forelagt Fylkesmannen i Vestland, som sendte inn sine merknader i brev av 12.09.2019. Tiltakshaver kommenterte Fylkesmannen sine siste merknader på saken i brev av 19.09.2019. NVE har også mottatt et brev av 05.09.2019 fra Forum for Natur og Friluftsliv - Sogn og Fjordane, Norsk Ornitologisk Forening - Sogn og Fjordane og Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane i saken, som tiltakshaver kort har kommentert i epost av 26.09.2019.

Fylkesmannen i Vestland skriver i sin uttalelse av 18.07.2019 til den foreløpige rapporten, at deres hovedkonklusjon er:

- Det ble registrert et overraskende beskjedent høsttrekk av radaren på Seljestokken høsten 2018 (trekket i store deler av oktober ble ikke undersøkt, men ut fra de tallene som er lagt fram mener vi at det ikke kan ligge store feilkilder i dette).
- Det går et betydelig vårtrekk over vestre del av Guleslettene, og data fra denne rapporten sammen med data fra radarkartleggingene på Frøya i 2011 og på Bremangerlandet i 2018 tyder på at dette er den ene av to hovedtrekkleiene for denne delen av Vestlandskysten. Den andre går over Frøya og over øyene i Florø, men gjelder nok i hovedsak for sjøfugl og våtmarksfugler. Over vestre del av Guleslettene er det spurvefuglene som dominerer, og for denne gruppa tilsier foreliggende data at vestre del av planområdet er en del av hovedtrekkleia langs Vestlandet.
- Vårtrekket over vestre del av Guleslettene viser at området er en egnet trekkorridor, og det er derfor sannsynlig at hovedtrekket om høsten også går over samme området. Denne vurderingen støttes av det beskjedne trekket som ble registrert av radaren ved Seljestokken i vest, og fugleradardata fra Frøya i 2011 og Bremangerlandet i 2018. Høsttrekket vil normalt omfatte langt flere fugler enn vårtrekket.
- Høydedata fra radarkartleggingen på Guleslettene viser at vesentlige deler av fugletrekket gjennom området vil gå i same høyde som sveiparealet for aktuelle vindturbiner.
- Det meste av fugletrekket over vestre del av Guleslettene skjer i de mørkeste timene av døgnet.

De skriver at de ut i fra dette vurderer at vestre del av planområdet for Guleslettene vindkraftverk vil være i sterk konflikt med vesentlige nasjonale naturverdier, og i stor grad internasjonale verdier. De viser også til at andre vindkraftverk langs kysten og den samlede belastningen som trekkende fugl utsettes for. Fylkesmannen skriver at det må et betydelig avvik fra trekkleien til for å omgå anlegget, og at det vil presse spurvefugler ut over sjøen noe det er lite sannsynlig for at de vil gi seg i kast med. På grunn av topografien er det særlig sannsynlig at fugler på høsttrekk fra nord vil holde samme rute som i dag.

De opprettholder en sterk frarådelse når det gjelder utbygging av vindkraft i den vestre delen av planområdet for Guleslettene vindkraftverk. De skriver at det vil få bestandsreduserende effekt både på rødlistede og ikke rød-listede fuglearter. Frarådingen gjelder fra turbin T34 og vestover. De skriver at et alternativ er å stenge ned vindturbinene fra og med T34 og vestover under de viktigste trekkperiodene, i praksis fra 15. mars til 15. mai og fra 1. august til 31. oktober.

Guleslettene Vindkraft AS v/NINA kommer med sitt tilsvarende i brev av 14.08.2019. De har også gjort enkelte korrigeringer/presiseringer i rapporten. De mener at dataene viser at fuglene følger dalførene inn mot Guleslettene og trekker i relativ bred front over fjellet, særlig innenfor fokusområdet. Det er også beskrevet aktivitet inn mot Langevatnet. De mener undersøkelsene viser at store deler av trekket går lenger inn enn fokusområdet, over mot Sörgulen, og at trekket før byggingen av vindturbinene i stor grad også går øst for fokusområdet. Dersom hele området blir utbygd, vil fuglene måtte fly rundt et større område enn dersom fokusområdet ikke bli utbygd, dersom de velger å unngå anlegget.

Tiltakshaver skriver at NINA rapporten ikke gir grunnlag for å endre turbinplassering eller endringer i driften av vindturbinene av hensyn til trekkende fugl.

Fylkesmannen i Vestland skriver i sin uttalelse av 12.09.2019, at deres konklusjon fra uttalelsen 18.07.2019 ikke er endret. De mener det ikke har kommet fram vesentlig ny informasjon som tilsier at konklusjonen bør endres. De ønsker å konkretisere følgende punkter:

- Radarundersøkelsene har avdekket et betydelig vårtrekk over vestre del av Gulelettene. Trolig kan det være snakk om noen millioner fugler, og det er ut fra dette (og tilsvarende radarundersøkelser på Bremangerlandet i 2018 og 2011) god grunn til å tro at det dreier seg om hovedtrekkleden langs kysten både høst og vår.
- Innenfor det vestlige området, der radarundersøkelsene har registrert de største mengdene med trekkfugler, utgjør fokusområdet (med de ni vestligste turbinene) mer enn halvparten av vindturbinplasseringene.
- Radarundersøkelsene har ikke vist at det går fugletrekk av spesielt omfang over østre del av Guleslettene. Data som er presentert i rapporten viser bare et svært avgrensa trekk av store fugler i dette området.
- Høydedata fra radarkartleggingen på Guleslettene tyder på at trekket i den vestlige delen av planområdet i stor grad vil skje i turbinhøgde.

Forum for Natur og Friluftsliv - Sogn og Fjordane, Norsk Ornitologisk Forening - Sogn og Fjordane og Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane skriver i brev av 05.09.2019 at ny kunnskap med bakgrunn i fugleundersøkelse rapporten gjør at de mener at vindkraftanlegget må reduseres vesentlig og at konsesjonen ikke kan fornyes når driftsperioden er ferdig. De skriver at i trekkperioden må driften stoppes. Disse endringene må snarest inn i NVEs godkjenning av MTA-planen for Guleslettene vindkraftverk. De mener at det har blitt tatt for lite hensyn til fugl i sin saksbehandling, og kun vektlagt gode vindforhold og veibyggingkostnader. De mener NVE har brutt naturmangfoldloven på flere punkt. De mener undersøkelsene viser at NVE ikke burde ha gitt konsesjon i utgangspunktet. De forventer at NVE og OED tar resultatet til etterretning og ikke gir tillatelse til utbygging i vest. I tillegg mener de at vindturbin T11-T17 ikke kan settes opp uten å sperre korridoren mot Sørgulen fra området vest for Terdalskeipen. De mener derfor disse må fjernes. De resterende vindturbinene må stenges for drift i trekkperioden.

Guleslettene Vindkraft AS v/NINA har kommentert den siste uttalelsen fra Fylkesmannen i brev av 19.09.2019. De skriver at NINA har i rapporten og i møtet av 06.09.2019 understreket at antall radarspor ikke kan omgjøres til antall fugler. De mener at Fylkesmannen ikke tar dette innover seg. De skriver at NINA har understreket at undersøkelsene viser den relative fugletrekkaktiviteten i området og ikke hvor stor den totalt sett er. Undersøkelsene viser at det relativt sett er mindre aktivitet i fokusområdet enn i områdene øst og vest for dette.

De skriver at av deres oppfatning er et vedtak om fugleundersøkelsene ikke er et vedtak som skal avgjøre om de ni turbinene skal bygges, men om den konsesjonsgitte turbinplasseringen er den beste/er akseptabel av hensyn til fugl. De mener fortsatt at undersøkelsene ikke gir grunnlag for å hevde at en annen plassering av turbinene vil være bedre av hensyn til trekkende fugl. Undersøkelsene er gjennomført av NINA og med best tilgjengelig radarteologi. De ber NVE om å godkjenne at forundersøkelser for fugletrekk i vestlig del av Guleslettene vindkraftverk er tilfredsstillende gjennomført slik at anleggsarbeidet for de ni vestligste turbinene kan påbegynnes i tråd med gjeldende konsesjon og MTA.

Guleslettene Vindkraft AS skriver i epost av 26.09.2019 at de har ingen ytterligere merknader til FNF, NOF og NVF sin uttalelse.

NVEs vurdering

Undersøkelsene

Det er utført kartlegging av fugletrekk høst 2018 og vår 2019 over planområdet for Guleslettene, med spesielt fokus på de ytre områdene vest for T38-T39. NINA har gjennomført kartleggingen, som har vært firedele:

1. Visuell registrering av fugletrekk og aktivitet i området oppe på plataået i fire omganger høsten 2018, to feltomganger i august og to i september. Siste perioden ble det imidlertid observert svært liten aktivitet pga. svært dårlige værforhold. På våren ble det observert i fire perioder, med svært lite aktivitet tidlig i mars og tidlig i april.
2. Radar ble plassert ut i steinbruddet på Seljestokken for registrering av fugletrekket i perioden 15. august til 10. oktober.
3. Radardata ble verifisert ved hjelp av registreringer fra radarbilen, der observasjoner gjort av radaren ble konfirmert av personell på stedet.
4. Lytteutstyr (songmetere) ble samlet inn både vår og høst.

Etter NVEs vurdering er forundersøkelsene for fugletrekk utført tilfredsstillende. NVE mener rapporten bidrar med å øke kunnskapsgrunnlaget om trekkende fugl langs kysten.

Virkninger for trekkende fugl og usikkerhet

NVE registrer at det er uenighet om betydningen av fokusområdet (vest for turbin T38-T39) for trekkende fugl.

Fylkesmannen mener at undersøkelsene har avdekket et betydelig vårtrekk over vestre del av Guleslettene. De mener at innenfor det vestlige området, der radarundersøkelsene har registrert de største mengdene med trekkfugler, utgjør fokusområdet mer enn halvparten av vindturbinplasseringene. De mener også at radarundersøkelsene ikke har vist at det går fugletrekk av spesielt omfang over østre del av Guleslettene, og at data som er presentert i rapporten bare viser et svært avgrensa trekk av store fugler i dette området.

NINA mener undersøkelsene viser at de fuglene som trekker gjennom området, gjør dette på bred front uten at fokusområdet skiller seg spesielt ut. NINA mener det også går trekk over sjøen med sjø- og vannfugl mens mindre fugl trekker over land.

NVE viser til at den nordvestlige delen av planområdet er tidligere tatt ut på grunn av problematikk med turbulens og utfordrende vindforhold, og at arealbeslag og naturinngrepene har blitt redusert som følge av dette.

NVE mener fokusområdet ikke skiller seg ut i en slik grad som gir grunnlag for å nekte utbygging i området. Etter NVEs vurdering viser undersøkelsene at store mengder fugl bruker hele området i betydelig grad og fugletrekket berører større områder enn kun fokusområdet.

NVE mener det er usikkerhet knyttet til virkninger for trekkende fugl gjennom område. NVE mener også at kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt når det gjelder virkninger av vindturbiner med lav sveipeavstand mellom bakke og rotor (her: 22 meter), ettersom tidligere forskning har undersøkt virkninger for fugl med vesentlig større avstand mellom bakke og rotor.

Etterundersøkelser

Med bakgrunn i dette vil NVE opprettholde kravet om etterundersøkelser for fugletrekk. NVE viser til at det i rapporten står det at datainnsamlingen og kartleggingen er egnet som sammenligningsgrunnlag for eventuelle etterundersøkelser. NVE vil fastsette krav om at det skal utarbeides et program for etterundersøkelser av trekkende fugl, som skal godkjennes av NVE. Etterundersøkelser skal gjennomføres for hele planområdet. Alle kollisjonsdrepte fugler, som følge av vindkraftverket, fordelt på arter skal registreres. NVE vil forelegge programmet for Fylkesmannen i Vestland før godkjenning. Forslag til program for etterundersøkelser skal sendes NVE innen 01.04.2020. NVE vil følge opp resultatene fra undersøkelsene og kan kreve gjennomføring av relevante avbøtende tiltak dersom vindkraftverket medfører vesentlige virkninger for fugl.

Orientering av grunneiere og rettighetshavere

Vi ber tiltakshaver orientere grunneiere og rettighetshavere om dette vedtaket med tilhørende klageadgang.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra det tidspunkt denne underretningen er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til nve@nve.no.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
direktør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Bremanger kommune

Olje- og energidepartementet

Flora kommune

Fylkesmannen i Vestland